

Spoločné vnútroštátne obstarávanie elektrických vozidiel vo Švédsku

SPOLOČNÉ VNÚTROŠTÁTNE OBSTARÁVANIE, ŠVÉDSKO

CIELE OBSTARÁVANIA

V októbri 2010 spojili verejné a súkromné subjekty vo Švédsku svoje sily, aby uskutočnili vnútroštátne obstarávanie elektrických vozidiel (EV) a Plug-in hybridných elektrických vozidiel (PHEV). Bola zverejnená výzva na účasť a zainteresované strany spolupracovali na definovaní parametrov pre kvalifikáciu uchádzačov a proces verejného obstarávania. O 12 mesiacov neskôr sa začali uzatvárať dve zmluvy na nákup/prenájom elektrických vozidiel.

Hlavným cieľom spoločného obstarávania bolo urobiť prvý významný krok smerom k vytvoreniu dopytu po elektrických vozidlách a demonštrovať výrobcovi trhový potenciál Švédska. Ďalším cieľom, okrem príspevku k tichšiemu a čistejšiemu vozovému parku, bolo umožniť švédskym organizáciám nákup elektrických vozidiel alebo vozidiel PHEV za optimálnych podmienok. Minimálne ciele zahŕňali: účasť 150 nákupných organizácií, celkový dopyt po 6 000 vozidlách a ponuky od 8 výrobcov.

KONTEXT

Švédsko je od 80. rokov minulého storočia priekopníkom v používaní ekologických vozidiel. Bežne sa nakupujú vozidlá na alternatívne palivá poháňané aspoň čiastočne biopalivom, napr. etanolom. Dopyt po palivách môže niekedy prevyšovať ponuku.

Krajina má tiež dobré podmienky pre elektrické vozidlá, pokiaľ ide o výrobné kapacity, infraštruktúru a distribučné systémy elektrickej energie. Napriek tomu sa zdalo, že ostatné krajiny ponúkajú výrobcovi elektrických vozidiel silnejšie stimuly, takže na zabezpečenie dodávok na švédsky trh bolo potrebné zvýšiť dopyt. Preto sa mesto Štokholm a štátna energetická spoločnosť Vattenfall rozhodli demonštrovať potenciál krajiny prostredníctvom rozsiahleho národného obstarávania, keď niekoľko výrobcov automobilov oznámilo výrobu elektrických vozidiel a PHEV. Švédska energetická agentúra prisľúbila financovanie až do výšky 6 000 EUR na každé z prvých 1 000 obstaraných vozidiel.

POUŽITÉ KRITÉRIÁ

Predmet zmluvy:

Predmet zmluvy: Bolo potrebné vytvoriť dve samostatné zmluvy, aby sa do obstarávania mohli zapojiť rôzne subjekty i) Elektrické vozidlá 2011: Verejné orgány a ii) Elektrické vozidlá 2011: Súkromné organizácie.

Typ	Osobné vozidlo		Prepravné vozidlo	
	EV	PHEV	EV	PHEV
Plne elektrický dojazd	> 100 km	> 20 km	> 100 km	< 20 km
Energia/CO ₂	< 0,37 kWh/km	< 50g CO ₂ /km		
Dobíjanie	Zásuvka Schuko, jednofázová, 230 V/10 A			
Maximálna rýchlosť	> 100 km/h		> 90 km/h	
Maximálne náklady	400 000 - 650 000 SEK (približne 48 000 - 78 000 EUR)		600 000 - 800 000 SEK (približne 72 000 - 96 000 EUR)	

Kritériá udelenia zákazky:

- Euro NCAP¹ alebo podobné pre osobné aj dopravné vozidlá
 - Spolu > 32,5/28 p
 - Chodci > 9,5 p
 - Ochrana proti prerážaniu > 2 p
- Elektronické riadenie stability (ESC)
- Možnosť inštalácie alkoholového zámku

Doložky o plnení zmluvy:

Pred začatím zákazky sa vykonalo hodnotenie rizík, ktoré poukázalo na prioritné environmentálne aspekty spojené s elektrickými vozidlami vrátane používania kovov, ako je kobalt a lítium, ako aj nanoproduktov. Vzhľadom na nezrelú povahu trhu sa rozhodlo, že tieto otázky sa podrobnejšie preskúmajú po roku od uzavretia zmluvy, t. j. v tejto fáze môžu výrobcovia navrhnúť lepšie metódy nakladania s týmito materiálmi. Hoci výrobcovia automobilov a batérií sú zo zákona povinní prevziať ich späť a zlikvidovať ich ekologicky zodpovedným spôsobom, tieto aspekty sledujú aj verejní obstarávatelia počas celej doby platnosti zmluvy.

VÝSLEDKY

Výzva na účasť vo verejnom obstarávaní prilákala 296 organizácií; 260 verejných a 36 súkromných subjektov. Spoločným zámerom bolo nakúpiť 1 250 vozidiel ročne, čo predstavuje celkovo 5 000 vozidiel počas možného štvorročného zmluvného obdobia.

Zo 14 výrobcov sa kvalifikovalo 12, 10 z nich predložilo ponuky a 6 bolo úspešných. 2 boli vyradené, pretože nebola dodržaná maximálna rýchlosť a ďalšie 2, pretože neposkytli informácie o nákladoch na služby. Maximálne uvádzané ceny osobných automobilov sa pohybovali od ekvivalentu niečo vyše 26 000 EUR do menej ako 40 000 EUR a dopravných prostriedkov od približne 24 000 EUR do 39 000 EUR. Jeden uchádzač ponúkol konzorciu 3 % zľavu v porovnaní s bežnou cenou a ďalší ponúkol nižšie ceny, ale účtoval mesačný poplatok za prenájom batérie.

Zmluvy sa začali uzatvárať v októbri 2011 a každá z nich sa uzatvára na 2 roky s možnosťou predĺženia až na 4 roky. Obnovená súťaž sa musí uskutočniť v rámci rámcovej zmluvy pre verejné orgány pred zadaním zákazky. Kvalifikovaní dodávatelia museli prijať objednávky najneskôr do 1. októbra 2012. Doteraz bolo v rámci tohto programu zakúpených viac ako 200 automobilov.

Výpočty vykonané s pomocou Kráľovského technologického inštitútu ukázali, že v období od januára do júna 2012 najazdili zakúpené vozidlá spolu 55 403 km, čo spôsobilo emisie zodpovedajúce 0,73 t CO₂^{*}. V porovnaní s ekvivalentným benzínovým vozidlom, ktoré by vypúšťalo 7,65 t CO₂, to znamená úsporu takmer 7 ton CO₂ za 6 mesiacov.

¹ Európsky program hodnotenia nových vozidiel

Hlavný cieľ obstarávania bol dosiahnutý; potenciálni dodávatelia elektrických vozidiel si teraz uvedomujú záujem Švédska, jeho dobre rozvinutú infraštruktúru nabíjajúcich zásuviek a relatívne čisté a lacné dodávky elektrickej energie v krajine.

* Škandinávsky energetický mix = 66 g emisií CO₂ na KW/h

ENVIRONMENTÁLNE VPLYVY

Pri všetkých druhoch dopravy môže mať ťažba surovín, preprava komponentov, montáž a likvidácia vozidla vplyv na životné prostredie. Elektrické vozidlá však v porovnaní s benzínovými alebo naftovými vozidlami spôsobujú oveľa menšie škody počas ich používania, pretože priamo nevypúšťajú skleníkové plyny, ako sú CO₂, HC a NO_x.

Elektrické vozidlá sú z hľadiska zmeny klímy obzvlášť výhodné, ak elektrická energia pochádza z obnoviteľných zdrojov, ako je stanovené v kritériách GPP EÚ pre dopravu. 90 % elektrickej energie vo Švédsku sa vyrába vo vodných alebo jadrových elektrárňach, ktoré spôsobujú oveľa nižšie emisie skleníkových plynov ako elektrina vyrábaná spaľovaním fosílnych palív. Výpočty v tomto prípade ukazujú, že na každých 100 000 km by elektrický vozový park vyprodukoval len niečo viac ako 1,3 t CO₂ v porovnaní s viac ako 13,8 t pri ekvivalentnom benzínovom vozovom parku.

Smernica o čistých vozidlách poskytuje spoločnú metodiku na posudzovanie emisií skleníkových plynov a spotreby energie cestných vozidiel. Ďalšie informácie sú k dispozícii na [Generálnom riaditeľstve pre mobilitu a dopravu](#).

POUČENIE

- Spoločné obstarávanie sa ukázalo ako úspešné z hľadiska vytvorenia dobrého rozsahu dopytu a úspory času a peňazí jednotlivých partnerov, najmä menších zainteresovaných strán.
- Dvojstupňový postup obstarávania s predkvalifikáciou uchádzačov pritiahol pozornosť vnútroštátnych aj medzinárodných predajcov vozidiel.
- Dosiahnutie dohody o špecifikáciách vozidla bolo časovo náročné a náročné vzhľadom na počet zúčastnených strán a obavy o bezpečnosť vozidla.
- Trh s elektrickými vozidlami je veľmi nezrelý a dopyt po nich vo všeobecnosti prevyšuje ponuku. To sťažilo získanie nižších cien alebo zliav v rámci spoločného obstarávania.

Verejní obstarávatelia zapojení do tohto obstarávania zdôraznili potrebu pochopiť trh a predvídať, že menší poskytovatelia môžu mať problémy s účasťou v tendroch. Poukázali na to, že výrobcovia vozidiel nie sú vždy zvyknutí na verejné (spoločné) obstarávanie, takže proces verejného obstarávania a súvisiace dokumenty musia byť jednoduché. Za dôležité sa považovalo aj stanovenie požiadaviek na dostupnosť servisu a údržby.

Viac informácií nájdete v [európskych kritériách GPP pre dopravu](#).

Kontaktné údaje: Eva Sunnerstedt, Čisté vozidlá v Štokholme, e-mail: eva.sunnerstedt@stockholm.se.